Schoolondersteuningsprofiel 2022-2023

de Kameleon
kindcentrum

1 Inleiding

Het onderzoekskader van de inspectie (2017) schrijft voor dat de scholen leerlingen een passend onderwijsaanbod en ondersteuning en/of begeleiding gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende leerlingen biedt. Het aanbod, de ondersteuning en/of de begeleiding zijn gericht op een ononderbroken ontwikkeling van de leerling. In het samenwerkingsverband waarvan de school deel uitmaakt is vastgesteld welk niveau van basisondersteuning door de school geleverd dient te worden om in deze behoefte van kinderen te kunnen voorzien. De besturen die aangesloten zijn bij SWV de Meierij hebben gemeenschappelijke bepaald wat zij onder basisondersteuning verstaan (zie WOOT, 2013)[1]. Vanuit de wet zijn scholen verplicht aan te geven welke extra ondersteuning zij kunnen bieden boven op de ondersteuning die als minimum binnen het samenwerkingsverband is afgesproken.

Binnen SWV de Meierij bepalen scholen/ schoolbesturen op welke wijze zij het vereiste niveau van basisondersteuning realiseren. Scholen verschillen hierin. Via de schoolondersteuningsprofielen omschrijven zij hoe zij vormgeven aan de basisondersteuning, wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden in aanvulling op het door het samenwerkingsverband omschreven niveau van basisondersteuning.

SOP vervullen voor scholen en SWV een belangrijke functie voor de aanvraag en toekenning arrangementen. Daarnaast kan in voorkomende gevallen met behulp van het SOP worden gemotiveerd dat de school niet kan voldoen aan specifieke ondersteuningsbehoeften van individuele kinderen. Het SOP vervult in dergelijke situaties een belangrijke rol in de motivatie van weigering toelating.

De scholen van regio midden van het samenwerkingsverband werken met een uniform format voor het schoolondersteuningsprofiel[2]. Dit schoolondersteuningsprofiel van Kindcentrum de Kameleon is opgesteld middels dit format. Deze versie van het SOP is bedoeld voor uitwisseling op wijkniveau, interne kwaliteitszorg van scholen/ besturen, externe verantwoording én op aanvraag voor ouders. De beschrijvingen in dit SOP worden jaarlijks geactualiseerd. SSPOH stelt jaarlijks per wijk een eenvoudiger leesbare publieksversie voor ouders beschikbaar nadat deze versie door de scholen is goedgekeurd. Deze wordt op wijkniveau uitgegeven.

SOP's dienen worden vastgesteld door de MR van het betreffende kindcentrum/ school.
Voor onderhavige SOP is dat gebeurd d.d 15-12-2022

.....	.....
Handtekening directeur	Handtekening voorzitter MR
Kindcentrum de Kameleon	Kindcentrum de Kameleon

[1] Aan de basis van het ondersteuningsplan van SWV de meierij ligt een definitie van de basisondersteuning. Deze is vastgelegd in het document WOOT (2013) (zie m.n./ hoofdstuk 3). Deze definitie is nog steeds actueel en dient daarom tevens als basis van dit SOP.

[2] BOE overleg. Concept- format SOP, d.d. 19-3-2020.

2 Wat is basisondersteuning

SWV de Meierij heeft een niveau voor basisondersteuning vastgesteld dat minimaal mag worden verwacht van álle scholen binnen het samenwerkingsverband. Basisondersteuning is het geheel van preventieve (om iets te voorkomen) en lichte curatieve (verbeterende) maatregelen die binnen de onderwijsondersteuningsstructuur van de school (in en om de groepen en binnen de eigen organisatie) worden georganiseerd. Dat begint met het onderwijsaanbod dat de scholen voor alle leerlingen verzorgen. Dat aanbod dient aan eisen van basiskwaliteit te voldoen. Daarnaast wordt onderstaande set eisen aan scholen gesteld[3]:

- Scholen zijn in staat leer- opgroei- en opvoedproblemen vroegtijdig te signaleren, te screenen en de ontwikkeling van deze problematieken te volgen (monitoren).
- Scholen beschikken over een verantwoord aanbod voor leerlingen met leerproblemen. Hiervoor maakt elke basisschool gebruik van protocollen.
- Scholen beschikken over een afgestemd en samenhangend aanbod voor leerlingen met meer of minder dan gemiddelde intelligentie;
- Scholen beschikken over een aantoonbare aanpak die gericht is op:
    - het voorkomen van gedragsproblemen.
    - Het bevorderen van de sociale veiligheid (waaronder fysieke en pedagogische veiligheid);
- Scholen beschikken over een aanpak die gericht is op het zorgvuldig overdragen van leerlingen naar andere scholen;
- Schoolgebouwen beantwoorden aan de wettelijke toegankelijkheidseisen. Tevens beschikken scholen over aangepaste werk- en instructieruimtes en hulpmiddelen.

Bovenstaande eisen veronderstellen een ondersteuningsstructuur én een doordacht aanbod gericht op specifieke gericht op specifieke kindkenmerken. Deze structuur en het aanbod kindkenmerken is omschreven in resp. hoofdstuk 3 en 4.

3 Organisatie ondersteuningsstructuur

Niveaus waarop (basis-)ondersteuning is georganiseerd

In de onderstaande paragrafen wordt het specifieke ondersteuningsaanbod van de school beschreven waarbij steeds wordt aangegeven op welk niveau in de school ondersteuning wordt geboden. Hierbij worden vijf niveaus onderscheiden, t.w.: (1) Door de leerkracht in de klas, (2) In de klas met hulp van collega's uit de school, (3) Buiten de klas, (4) Met hulp van externen van buiten de school, c.q. het eigen bestuur of wijk. Indien expertise van het samenwerkingsverband of andere ketenpartners noodzakelijk is wordt gesproken van extra (zware) ondersteuning. (ondersteuningsniveau 5).

Nb. In bijlage 1 is een omschrijving opgenomen van de 5 niveaus vanuit het perspectief van de leerling.

[3] Voor een uitgebreidere omschrijving van eisen die aan scholen worden gesteld, zie WOOT (2013)

Aanwezige expertise

Binnen KC de Kameleon zijn diverse specialisten werkzaam en is er op meerdere vakgebieden expertise aanwezig:

- Rekenspecialist
- Taalspecialist
- Gedragsspecialist
- Leerkrachten / leerkrachtondersteuner uit het voormalige speciaal basisonderwijs (SBO)
- Vakleerkracht lichamelijke opvoeding
- Vakleerkracht muziek
- Interne begeleiders (2)
- Specialisten (2) Meer- en Hoogbegaafdheid
- Specialisten Meidenvenijn (2)
- Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling en huiselijk geweld (2)
- Vertrouwenspersonen (2)
- VVE-aanbod (Voor en vroegschoolse educatie) is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand, ook wel 'doelgroepkinderen' genoemd, beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters minimale achterstand naar groep 3 kunnen.
- WIsH (Weerbaarheid in 's Hertogenbosch) heeft als doel om de weerbaarheid van alle Bossche basisschoolleerlingen uit groep 6 te versterken. Het programma leert kinderen sociale vaardigheden te oefenen en verbeteren. Binnen KC de Kameleon worden de herhalingslessen van WIsH in de groepen 7 en 8 aangeboden.

Professionalisering van medewerkers

- Het gehele team heeft deelgenomen aan een versterkingstraject op rekengebied (2019-2022).
- Het gehele team heeft deelgenomen aan het traject voor het versterken en verbeteren van de kwaliteitscyclus en didactische vaardigheden (2021-2022)
- De rekenspecialist en intern begeleiders hebben expertise op het gebied van referentieniveaus en het Rekenmuurtje van Bareka.
- De intern begeleiders zullen het dyscalculie protocol verder uitwerken.

4. Aanbod basisondersteuning en extra ondersteuning gericht op specifieke kindkenmerken

4.1 Leer- en ontwikkelingsproblemen

Ontwikkelingsproblemen.

Een kind ontwikkelt zich lichamelijk en geestelijk op allerlei gebieden en op zijn eigen tempo. Een kind kan bijvoorbeeld later gaan lopen of praten dan andere kinderen. Wanneer een kind achterloopt in de ontwikkeling is er sprake van een ontwikkelingsachterstand. Een kind kan een ontwikkelingsachterstand op één gebied hebben of op meerdere gebieden.

- Fijne motoriek
- Grove motoriek
- Spraak en taal

- Sociaal emotioneel
- Groei

Om de ontwikkeling van jonge kinderen in kaart te brengen implementeren we schooljaar 2022-2023 het digitale instrument Leerlijnen vanuit Parnassys. Het is een werkwijze die leraren en pedagogisch medewerkers ondersteunt bij het observeren, registreren en stimuleren van de ontwikkeling van jonge kinderen tussen 0 en 7 jaar. Hierbij wordt ook een link gelegd naar het doelgericht onderwijs.
De leerkracht kijkt naar basiskenmerken, betrokkenheid en aanwezigheid van factoren die een risico kunnen vormen voor de ontwikkeling. Daarnaast wordt gekeken naar de ontwikkeling van de sociaal emotionele ontwikkeling, taal, rekenen en motoriek. Voor oudere kinderen gebruiken wij het instrument Zien! voor het volgen van de sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor de cognitieve groei raadplegen wij diverse (landelijke) toetsen.

Op enkele ontwikkelingsgebieden hebben wij als school alleen een signalerende functie.
Bij onvoldoende ontwikkeling op het gebied van spraak/taal, motoriek, of groei verwijzen wij door naar logopediste of jeugdarts. Voor leerlingen met een taalontwikkelingstoornis (TOS) heeft school nauw contact met de ambulant begeleiders van Kentalis.

<u>Leerproblemen op het gebied van rekenen en taal.</u>
Ons onderwijs is zo ingericht dat leerkrachten de leerstof, materialen, onderwijstijd, instructie en verwerking afstemmen op de behoefte van de leerling. Indien een kind naast het basisaanbod van de groep meer begeleiding nodig heeft, ondersteunen wij dit op diverse manieren met behulp van diagnostisch toetsen en inzet van arrangementen.

Rekenen
Wij geven instructie via het Effectieve Directe Instructiemodel (EDI). Veel van onze lessen worden vanuit het principe 'bewegend leren' aangeboden. Naast de methodematerialen zetten wij diverse rekenmaterialen in. Rekengesprekken en het Rekenmuurtje van Bareka worden ingezet om te toetsen in welke mate de leerling de stof beheerst. Indien een kind uitvalt op automatiseren zetten wij de remediërende methode Rekensprint (groep 3-8) in. De methodes Rekenkikker en Rekenvlinder (groep 6-8) zijn in te zetten bij uitval op specifieke rekenonderdelen. Als een leerling op het gebied van rekenen in het algemeen uitvalt dan zetten we de methode Rekenroute in. Voor leerlingen die een extra uitdaging kunnen gebruiken op rekengebied, beiden wij naast verrijkingswerk uit de methode ook verrijkingsmateriaal vanuit Levelwerk aan.
De leerkrachtondersteuner verzorgt wanneer nodig pré-teaching en extra begeleiding.

Taal
Bij gesignaleerde ontwikkelingsproblemen op het gebied van taal zetten wij het dyslexieprotocol in. De extra leesbegeleiding wordt gedaan via onder andere het aanbod van BOUW! en Tutorlezen. Mocht dit onvoldoende zijn, dan wordt de expertise van het samenwerkingsverband de Meierij of andere ketenpartners ingeschakeld om wanneer nodig extra ondersteuning in te zetten in de vorm van een voortraject of arrangement.

In schooljaar 2022-2023 wordt gekeken naar het aanbod voor extra leesbegeleiding en zal dit uitgebreid worden.

Leer- en ontwikkelingsvoorsprong.
Voor het signaleren van een ontwikkelingsvoorsprong maken we gebruik van het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid. De meetmomenten hiervoor zijn na 6 weken kleuteronderwijs, in groep 3 en 5. Voor meer uitdaging gebruiken wij in eerste instantie het verrijkingswerk vanuit de methode. Mocht dit onvoldoende blijken dan wordt Levelspel (1-2-3) en Levelwerk (4-8) ingezet.

4.2 Problemen op het gebied van werkhouding

De werkhouding van de leerling is de attitude die hij of zij heeft in de klas als het gaat om het leerproces. De werkhouding gaat onder andere over **motivatie, concentratie** en **zelfstandigheid**. Als een leerling ongemotiveerd is, slecht kan focussen of moeite heeft met zelfstandig werken, dan spreek je van **werkhoudingsproblemen**.
Het begrip werkhouding kan ook een **ergonomische betekenis** hebben: de houding die leerlingen hebben tijdens het werken. Het is goed om de rug recht te houden, en extreme houdingen te vermijden. Ook is het belangrijk dat leerlingen een ontspannen houding hebben en dat ze houdingen afwisselen. Indien een kind moeite heeft met de werkhouding zetten wij daarvoor diverse hulpmiddelen in.

- Motivatie, een op maat gemaakt beloningssysteem
- Concentratie, wiebelkussen, StudyBuddy, Tangles en koptelefoons
- Zelfstandigheid, Time-timers en werkblokjes (rood, groen, vraagteken)
- Schema's en stappenplannen voor structuur: Beertjes van Meichenbaum en dagritmekaarten
- Voorstructuren door leerkrachtondersteuner en/of leerkracht
- Ergonomie, bewegend leren en keuze uit meubilair (kruk, stoel, zit/sta)

4.3 Problemen op het gebied van de sociale en emotionele ontwikkeling

Met betrekking tot dit type problemen wordt het aanbod voor ondersteuningsvragen op het gebied van faal]angst, het gebied van teruggetrokkenheid, op het gebied van zelfvertrouwen, op het gebied van weerbaarheid, op het gebied van positie in de groep en contacten beschreven. Voor zover het gaat om een leerling met kenmerken behorend tot het ASS-profiel (waaronder ook ADHD) is het uitgangspunt dat de school wordt geacht:

- deze kenmerken te kunnen signaleren;
- een aanpak voor deze kinderen te kunnen opstellen
- een veilig klimaat voor deze kinderen te kunnen bieden
- een hulpvraag voor deze kinderen te kunnen formuleren

Het gaat hierbij om enkelvoudige problematieken. Over psychiatrische problematieken worden in het kader van basisondersteuning geen afspraken gemaakt.

KC de Kameleon is een Vreedzame School. De methode VS is een aanpak sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschapsvorming, waarbij de klas en de school beschouwd wordt als een leefgemeenschap. Kinderen worden gezien en gehoord. Ze krijgen een stem en leren een

democratisch burger te zijn. Onze leerlingen zijn vertegenwoordigd in een Kinderraad die mee kan denken over diverse schoolzaken. Openstaan voor verschillen en deze kunnen overbruggen, conflicten op een goede manier oplossen, een bijdrage leveren aan het algemeen belang en actief verantwoordelijk zijn voor de gemeenschap staan hierbij centraal. Kinderen ervaren dat ze ertoe doen. De lessen vormen de basis om het gezonde gedrag aan te leren. Daar blijft het echter niet bij. Het zal het uitgangspunt worden van waaruit het handelen tussen leerlingen, leerkrachten en ouders verder uitgebreid wordt. Dit geldt voor alle interacties op school, zowel in de klas, op het schoolplein als tussen volwassenen onderling.

De Vreedzame School streeft ernaar om kinderen te leren:
-op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
-op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
-constructief conflicten op te lossen
-verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
-open te staan voor verschillen tussen mensen.

Vanuit de Vreedzame School zetten wij dagelijks de Gevoelsthermometer in om de stemming van een groep te peilen en daar waar nodig op te acteren. Om leerlingen weerbaarder te maken doen wij daarnaast mee aan de lessen WIsH.

We werken nauw samen met de jeugdarts en schoolmaatschappelijk werk. Gaat het om enkelvoudige problematieken zullen we samen met ouders kijken naar mogelijkheden binnen de school.
Om problemen te signaleren gebruiken wij leerlijnen Parnassys en Zien!
Periodiek wordt ook het Signum Tevredenheidsonderzoek (STO) afgenomen onder het team, de ouders en de leerlingen (van de groepen 6, 7 en 8).

4.4 Problematieken op het gebied van specifieke gedragskenmerken

Over deze problematiek zijn geen afspraken betreffende basisondersteuning gemaakt.
Wanneer nodig zullen we samen met ouders kijken naar mogelijkheden binnen of buiten de school.

4.5 Problematieken in het domein van de thuissituatie

Bij dit type problematiek gaat het in beginsel om het signaleren van ondersteuningsvragen op het gebied van onderstimulering, pedagogische verwaarlozing en overbescherming of explosief gedrag.

KC de Kameleon heeft nauw contact met leerplicht, jeugdverpleegkundige, schoolmaatschappelijk werk en Veilig Thuis. Er is een protocol "kindermishandeling en huiselijk geweld" en er zijn 2 aandachtfunctionarissen op school aanwezig.

4.6 Problematieken die gerelateerd zijn aan fysieke en medische kenmerken

Indien er sprake is van een problematiek betreffende deze kenmerken zal school in overleg met ouders en externen kijken naar een plan van aanpak. Hierbij zijn we wel gebonden aan de "grenzen aan zorg". Binnen ons kindcentrum zijn geen medewerkers met een medische achtergrond werkzaam.

5. Grenzen aan zorg

We gunnen elk kind een plek op onze school. Hoe graag we ook alle kinderen willen ontvangen, er zijn grenzen aan onze mogelijkheden. Deze grenzen willen we aangeven zodat duidelijk is welke ondersteuning we wel kunnen geven en wat niet meer binnen onze basisondersteuning past. Samen met het (deel) team bekijken we of wij de expertise en mogelijkheden hebben een kind met specifieke onderwijs, -pedagogische- of medische behoeften te begeleiden.

Onze grens is bereikt als:

- De school de leerling onvoldoende kan bieden, waardoor de leerling niet voldoende tot ontwikkeling kan komen.
- De veiligheid van de groep (fysiek en emotioneel) niet gewaarborgd kan worden door extreem externaliserend gedrag.
- Er sprake is van een structurele verstoring van het leerproces voor andere kinderen.
- Het kind medische verzorging nodig heeft die niet geboden kan worden door onze school.

Verder is de mogelijkheid tot ondersteuning afhankelijk van factoren als:

- Groepsgrootte.
- Samenstelling groep.
- De mogelijkheden, deskundigheid en ervaring van de leerkracht.
- De aanwezige deskundigheid binnen het team.
- De mogelijkheden van ons gebouw en de aanwezige voorzieningen.
- De mogelijkheden van ons aanbod en materialen.

KC de Kameleon heeft *geen* ondersteuningsvoorzieningen op het gebied van:

- Huiswerkklassen
- Schakel- en taalgroepen
- NT2-groepen
- Structuurgroepen
- Time-out voorzieningen
- Stilteruimtes en/of -hoeken (we streven wel naar enkele stilwerkplekken per plein)
- Therapieruimtes
- Verzorgings- en verschoningsruimtes
- Dove en slechthorende leerlingen
- Blinde en slechtziende leerlingen

Uiteindelijk wordt de beslissing over de grenzen van zorg door de directie genomen.

Bijlage 1 5 niveaus van ondersteuning

Overstijgen de specifieke onderwijsbehoefte(n) van het kind de basisondersteuning?
Dan kan extra ondersteuning (arrangement/voortraject) worden aangevraagd bij het samenwerkingsverband.
Wanneer een leerling een arrangement heeft, maar ook een HP voor technisch lezen (dyslexie) kan nooit de arrangementstijd hiervoor voor het lezen worden gebruikt.
Alleen de doelen in het HP/OPP die voor de aanvraag van het arrangement of voortraject zijn ingediend, zijn leidend voor de inhoud van de arrangemententijd!

	Leerling	Leerkracht	Plan van aanpak	Voorbeelden
Basisniveau 4	Leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte waar begeleiding vanuit school onvoldoende oplevert.	Leerkracht geeft aan dat hij/zij niet kan voldoen aan de specifieke onderwijsbehoefte van de leerling. Er wordt handelingsgericht gewerkt binnen de groep. De zorgcoördinator schakelt educatieve partners en/of zorgpartners in om mee te denken over de ondersteuningsbehoefte van de leerling (bijv. zorgteam, aanvullend onderzoek, specifieke observatie vanuit een specialisme, etc).	Deze kinderen werken met individuele doelen (dit is terug te vinden in HP). Deze doelen zijn minimaal één keer geëvalueerd en/of bijgesteld.	HP taakwerkhouding HP gedrag HP sociaal emotioneel ...enz. **N.B.** HP dyslexie/ HP dyscalculie/ Individuele leerlijn Deze vallen **altijd** onder de basisondersteuning! Hier kan **geen** arrangement of voortraject voor worden aangevraagd.
Basisniveau 3	Leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte (bijv. op het gebied van gedrag, cognitief, sociaal- emotioneel, motorisch).	Er vindt schooldiagnostisch onderzoek plaats (bijv. diagnostische toetsen, observaties). Er wordt handelingsgericht gewerkt binnen de groep.	Deze kinderen werken met individuele doelen en dit is terug te vinden in een HP.	• HP is gericht op het verkleinen van de hiaten in leerstofaanbod en terugstromen in het groepsplan. (tafels of automatiseren, lesters flitsen) • HP gedrag • HP taak/werkhouding
Basisniveau 2	Leerlingen die opvallen in de groep op één of meerdere gebieden (bijv. op het gebied van gedrag, cognitief, sociaal-emotioneel, motorisch).	De leerkracht brengt de specifieke onderwijsbehoefte van de leerling in beeld en wat hij/zij nodig heeft om te kunnen handelen. Er wordt handelingsgericht gewerkt binnen de groep.	Deze kinderen werken binnen het groepsplan.	• Beloningssysteem • Actieplan in de groep • Verlengde instructie • Begeleide inoefening
Basisniveau 1	Leerlingen die functioneren in de groep en zich naar verwachting ontwikkelen.	Observeert, signaleert en werkt handelingsgericht. Na analyse speelt de leerkracht in op de verschillende onderwijsbehoeften binnen de groep.	Deze kinderen werken binnen het groepsplan.	